

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

อิสลามเป็นศาสนาที่สมบูรณ์และครอบคลุมระบบการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆด้าน¹ ไม่ว่าจะเป็นด้านการปฏิบัติศาสนกิจ สังคม การศึกษา เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และด้านอื่นๆดังโองการอัลกุรอานที่กล่าวว่า:

(الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا) (المائدة: 3)

ความว่า : “วันนี้ข้าได้ให้ความสมบูรณ์แก่พวกเจ้าแล้วซึ่งศาสนาของพวกเจ้าและข้าได้ให้ความครบถ้วนแก่พวกเจ้าแล้วซึ่งความกรุณาเมตตาของข้า และข้าได้เลือกอิสลามเป็นศาสนาแก่พวกเจ้า” (อัลมาอิดะฮ์ : 3)

จากโองการอัลกุรอานข้างต้นแสดงว่าศาสนาอิสลามนั้นเป็นศาสนาที่สมบูรณ์และครอบคลุมวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกๆด้านมุสลิมจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องไปแสวงหาระบบการดำเนินชีวิตอื่นนอกเหนือจากอิสลาม² ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลามในทุกแง่มุมของชีวิตดังโองการอัลกุรอานที่กล่าวว่า:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً) (البقرة : 208)

ความว่า : “บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเข้าอยู่ในความสันติ(เข้าอยู่ในบัญญัติอิสลาม) โดยทั่วทั้งหมด” (อัลบะเกาะเราะฮ์:208)

จากโองการอัลกุรอานข้างต้นแสดงว่าอิสลาม คือ ครอบคลุม และ แนวทางในการดำเนินชีวิตทุกแง่มุม อิสลามถูกประทานมาเพื่อให้มนุษย์ทั้งหมดยอมรับยอมจำนน และปฏิบัติตาม

¹ Ibn al - Jauziy, 1984 : 1 / 287

² Ibn Kathir , 1999 : 1/ 13

เพราะฉะนั้น อิสลามจึงเป็นระบอบที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้คนทั้งหมดและในทุกกรณี (Ibn Kathir: 1999 :1/565)

อิสลามมิได้เป็นศาสนาที่เพียงแต่สอนให้ปฏิบัติศาสนกิจในโอกาสต่างๆหรือพิธีกรรมเท่านั้นหากแต่อิสลามเป็นศาสนาแห่งการดำเนินชีวิตที่ครอบคลุมทุกแง่มุมในทุกๆอิริยาบถ ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งเสียชีวิต ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน และส่วนหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสมบูรณ์ของอิสลามคือ อิสลามกำชับให้มุสลิม ทำกิจการที่หะลาล³และให้ห่างไกล จากสิ่งที่หะรอม⁴ ตลอดจนสอนแนวทางในการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์ การทำนิติกรรมต่างๆระหว่างกันจะต้องถูกต้องและสอดคล้องตามอัศสุนนะฮ์⁵ ด้วยการรับเอาสิ่งที่หะลาล และหลีกเลี่ยงจากสิ่งที่หะรอม ส่วนสิ่งที่ไม่ชัดเจนและคลุมเครือก็ควรละทิ้งเสียเพื่อปกป้องศาสนาและเกียรติไม่ให้ตกไปสู่สิ่งที่หะรอม โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เมื่ออิสลามคือระบบที่สมบูรณ์แบบ จึงพบว่า อิสลามได้วางกฎเกณฑ์และระเบียบในเรื่องการได้มาของรายได้ การบริโภค อุปโภค ทั้งในระดับปัจเจกชนและสังคมไว้เช่นกัน เพื่อให้มีหลักการหะลาลไว้ชัดเจนตนเองให้บริสุทธิ์และสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคม ดัง โองการอัลกุรอานที่กล่าวว่า:

(وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ) (المائدة: 88)

ความว่า:“และพวกเจ้าจงบริโภคสิ่งอนุมัติที่ดีๆจากสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงให้เป็นปัจจัยชีพแก่พวกเจ้าและพึงยำเกรงอัลลอฮ์ผู้ซึ่งพวกเจ้าศรัทธาต่อพระองค์เถิด”(อัลมาอิดะฮ์:88)

จากโองการอัลกุรอานข้างต้นแสดงว่า อัลลอฮ์(ﷻ)ได้ทรงบัญชาให้อุปโภคบริโภคเฉพาะสิ่งที่หะลาลมีประโยชน์ในทุกแง่มุมของชีวิตและน้อมรับทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นคำบัญชาของพระองค์ ละเว้นในสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม (Ibn Kathir: 1999 :3/172)

³ สิ่งที่อนุมัติตามศาสนบัญญัติ

⁴ สิ่งที่ต้องห้ามตามศาสนบัญญัติ

⁵ อัศสุนนะฮ์ หมายถึง สิ่งที่มาจากระสูล (ﷺ) ไม่ว่าจะคำพูด การกระทำและการยอมรับของท่านเราะสูล (ﷺ)

มีรายงานจากท่าน อัน-นุอมาน บิน อัลบะซีร์(رضي الله عنه)⁶ กล่าวว่า ท่านได้ยินท่านเราะสูลุลลอฮ์ (ﷺ) กล่าวว่า:

((إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ، وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعَرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً، إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ))

ความว่า: “แท้จริงสิ่งทีอนุมติ (หะลา) นั้นชัดเจนและสิ่งที่จะต้องห้าม (หะรอม) ก็ชัดเจนเช่นกัน และในระหว่างทั้งสองนั้นคือสิ่งทีคลุมเครือ ซึ่งผู้คนส่วนมากไม่รู้ คังนั้นผู้ใดก็ตามทีระแวงระวังและปกป้องตัวเขาจากสิ่งทีคลุมเครือ แท้จริงเขาได้ทำให้ศาสนาและเกียรติของเขาใสสะอาดปลอดมลทิน และใครก็ตามทีตกอยู่ในสิ่งทีคลุมเครือ ก็เสมือนกับว่าเขาได้ตกอยู่ในสิ่งทีต้องห้าม เปรียบคังเช่นผู้ที่เลี้ยงปศุสัตว์อยู่รอบๆ บริเวณเขตหวงห้าม ซึ่งมันเกือบจะเล็ดลอดเข้าไปกินในเขตหวงห้ามอยู่แล้ว ฟังทราบเถิดว่าทุกๆ กษัตริย์ย่อมมีเขตหวงห้ามและฟังทราบเถิดว่าแท้จริงเขตหวงห้ามของอัลลอฮ์คือบรรดาสิ่งต้องห้ามทั้งหลาย ฟังทราบเถิดว่าในร่างกายมนุษย์นั้น มีก้อนเนื้อชิ้นหนึ่ง เมื่อมันดี ร่างกายทั้งหมดก็จะติดตามไปด้วยและถ้าหากว่ามันเสียร่างกายทั้งหมดก็จะเสียตามไปด้วย ฟังทราบเถิดว่ามันคือ หัวใจ” (บันทึกโดย al-Bukhariy,1987: 52 Muslim,n.d. :

4178)

หะดีษคังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทุกสิ่งหะลาหรือหะรอมนั้นต่างชัดเจนด้วยหลักฐานจาก อัลกุรอาน⁷ อัสสุนนะฮ์ ส่วนสิ่งทีไม่สามารถที่จะชี้ชัดว่าหะลาหรือหะรอมอย่างชัดเจนเพราะมีความคลุมเครือก็ควรละทิ้งหรือหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้นำไปสู่สิ่งหะรอม (al-Asqalaniy,1997:1/168)

⁶ อัน-นุอมาน บิน อัลบะซีร์ ะครูอานศอริย จากเผ่า อัลคอรอญ ได้รับการแต่งตั้งจากมุอาวีเยฮ์เป็นข้าหลวงประจำเมืองกูพะฮ์ หลังจากนั้นย้ายไปประจำที่เมืองหิมส และถูกฆ่าที่นั่นในปี ฮ.ศ. ที่64 (al-Dhahabi,1992:2/322)

⁷ อัลกุรอาน หมายถึง คำวิจารณ์ของอัลลอฮ์(ﷻ)ทีทรงประทานแก่นบีมุหัมมัด (ﷺ) ซึ่งการอ่านนั้นเป็นการกัคคืออัลลอสฺ(I)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว มุสลิมหรือสังคมมุสลิมต้องต้องระมัดระวังหรือเลือกที่จะไป โภคบริโภคและปฏิบัติเฉพาะสิ่งที่อนุมัติอย่างชัดเจน ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเรื่องใดหรือระดับให้ดังนั้น สังคมมุสลิมในประเทศไทยจึงควรเลือกปฏิบัติเฉพาะสิ่งที่อนุมัติเช่นเดียวกับที่สังคมมุสลิมอื่นๆ เลือกปฏิบัติ แต่ด้วยสังคมมุสลิมในประเทศไทยเป็นสังคมที่เป็นพหุทางวัฒนธรรมที่ถูกปกครอง โดยกฎหมายที่ไม่ใช่กฎหมายอิสลาม จึงมีหลายๆ โครงการที่รัฐสนับสนุนให้กับมุสลิมหรือสังคมมุสลิม เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ.2544 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรีนี่ มีรายได้จากภาษีสรรพสามิต ยาสูบและสุราในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี ด้วยประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาพร้อมสมัย ทำให้นักวิชาการมีความเห็นต่างกันว่า งบประมาณที่มาจากภาษีสูรานี้ ในฐานะที่มุสลิมเป็นพลเมืองของประเทศแล้วตามบทบัญญัติอิสลามสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่

เพื่อให้เกิดความกระจ่างแก่ประชาชนและผู้คนทั่วไปในกรณีดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัยในประเด็นนี้ ด้วยการรวบรวมบทบัญญัติ ตลอดจนทัศนะของนักกฎหมายอิสลามในโลกมุสลิมจากตำราและสื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวมานำเสนอในงานวิจัยนี้ โดยใช้หัวข้อวิจัยว่า การใช้ประโยชน์ของมุสลิมในประเทศไทยจากงบประมาณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ตามทัศนะนักกฎหมายอิสลาม

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 ทรัพย์สินหะรอมตามกฎหมายอิสลามคืออะไร สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่

1.2.2 ทรัพย์สินที่ได้มาจากภาษีสูราสามารถนำมาใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอิสลามได้หรือไม่

1.3 อัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนออายะฮ์อัลกุรอาน อัลหะดีษเกี่ยวกับทรัพย์สินหะรอม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

1.3.1 อัลกุรอานที่เกี่ยวข้อง

อัลกุรอาน เป็นคัมภีร์ที่สูงส่งของศาสนาอิสลาม เป็นธรรมนูญที่กำหนดวิถีชีวิตของชาวมุสลิมทั่วโลก เป็นแหล่งกำเนิดของบทบัญญัติต่างๆในศาสนาอิสลามและถือว่าเป็นที่สิ้นสุดของบทบัญญัติเกี่ยวกับทะเลและหะรอม

จากการศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานพบว่าอัลกุรอานได้ให้ความสำคัญกับทรัพย์สินที่ทะเลและให้ห่างไกลจากทรัพย์สินที่หะรอมและให้ห่างไกลจากสิ่งที่จะนำไปสู่ทางที่จะได้มาทรัพย์สินที่หะรอม อัลกุรอานยังได้ห้ามและกำหนดบทลงโทษอย่างรุนแรงในคุนฮาและอาคีเราะฮ์เกี่ยวกับกระบวนการได้มาทรัพย์สินที่หะรอม ดังโองการอัลกุรอานที่กล่าวไว้ว่า :

(الَّذِينَ يَا كُفْرًا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ)

(البقرة: 275)

ความว่า: “บรรดาผู้กินดอกเบี้ยนั้น พวกเขาจะไม่ทรงตัว นอกจากจะเป็นเช่นเดียวกับผู้ที่ชัฏฏอนทำร้ายเขา ทรงตัว “ (อัลบะเกาะเราะฮ์ : 275)

โองการอัลกุรอานข้างต้นอัลลอฮ์(ﷻ)ได้เปรียบเทียบผู้กินดอกเบี้ยในวันอาคีเราะฮ์พวกเขาจะพินคินชิฟเช่นเดียวกับผู้ที่ชัฏฏอนทรงตัวเขา นักอรรถาธิบายส่วนใหญ่ได้อธิบายความหมาย ของคำว่า การพินคินชิฟในสภาวะอันน่าหวาดหวั่นนี้เป็นการพินคินชิฟในวันกิยามะฮ์ แต่ทว่าภาพนี้ได้เกิดขึ้นจริงในชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษยชาติในโลกนี้เช่นกัน (al-Tabary,: 2000 : 3/341)

และโองการอัลกุรอานที่กล่าวไว้ว่า :

(يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ) (البقرة: 276)

ความว่า: “อัลลอฮ์(ﷻ)จะทรงให้ดอกเบี้ยลดน้อยลงและหมดความจำเริญ และจะทรงให้สิ่งที่เป็นทานเพิ่มพูนขึ้น และอัลลอฮ์(ﷻ)นั้นไม่ทรงชอบผู้เนรคุณ “ (อัลบะเกาะเราะฮ์ :276)

จากโองการอัลกุรอานข้างต้นบ่งบอกถึงการที่อัลลอฮ์ (ﷻ)ไม่ให้ความจำเริญต่อระบบดอกเบี้ยและจะทรงให้ดอกเบี้ยที่ได้มานั้นจะถูกบั่นทอนให้มันน้อยลงจนหมดสิ้นไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ในคุนฮาเป็นคนที่ล้มละลาย วันกิยามะฮ์ถูกลงโทษ แต่จะให้ความจำเริญแก่บรรดาผู้ที่ให้ทาน (Ibn kathir: 1999 :1/713)

ดอกเบี้ยหรือริบาเป็นสิ่งต้องห้ามที่ถูกระบุในกุรอาน ในสุนนะฮ์ และเป็นความเห็นโดยเอกฉันท์ของนักกฎหมายอิสลาม การทำมูอมาละลาตทุกประเภทต้องปลอดจากดอกเบี้ย มิฉะนั้นแล้วจะถือว่าเป็นผู้ละเมิดศาสนา

ดอกเบี้ย คือ ผลตอบแทนหรือค่าต่างที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนสินค้าชนิดเดียวกัน หรือที่เกิดจากระยะเวลาการไถ่ถอนเงินกู้ หรือการจ่ายหนี้สิน

จากคำจำกัดความของดอกเบี้ยข้างต้นจะเห็นได้ว่า ดอกเบี้ยนั้นมีสองประเภท คือ

1. ดอกเบี้ยริบาฟัฎลุ (ربا الفضل) คือ ดอกเบี้ยจากการแลกเปลี่ยนสินค้าที่ถูกกำหนดโดยชัดเจนหรือโดยความหมายว่าเป็นทรัพย์สินริบา เช่น ทอง, เงิน ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ อินทผลัม เหลือ ข้าวโพด ข้าวสาลี เป็นต้น ซึ่งหากมีการแลกเปลี่ยน หรือซื้อขายทองกับทอง โดยที่ทองของฝ่ายหนึ่งมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง ถือว่าการแลกเปลี่ยนหรือการซื้อขายดังกล่าวเป็นริบาหรือเป็นดอกเบี้ย

2. ดอกเบี้ยริบาอันนะสิอะฮ์ (ربا النسيئة) คือ ริบาหรือดอกเบี้ยที่เกิดจากระยะเวลาการไถ่ถอนเงินกู้ หรือการจ่ายหนี้สิน เช่น การที่ผู้ให้กู้เงิน คิดค่าต่างกับผู้กู้ร้อยละสิบต่อเดือนหรือทุกครั้ง que เพิ่มระยะเวลาไถ่ถอนหรือผัดผ่อนจ่าย หรือคิดปรับครั้งละหนึ่งเปอร์เซ็นต์ เป็นต้น

และโองการอัลกุรอานที่กล่าวว่า :

(سَمْعُونََ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلسُّخْتِ) (المائدة : 42)

ความว่า : “ พวกเขาริบบ้างคำมุสา ชอบกินสิ่งต้องห้าม”

(อัลมาอิ คะฮ์ : 42)

ในโองการอัลกุรอานนี้อัลลอฮ์ (ﷻ) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้ที่แสดงตนเป็นนักบวชในศาสนา(ยิว)แต่ใช้ตำแหน่งในทางที่มิชอบ โดยใช้ตำแหน่งของตนแสวงหาผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินที่หะรอม เช่นการรับสินบน เป็นต้น “(al-Alusy,n.d.:4/493)

โองการอัลกุรอานที่กล่าวอีกว่า:

(وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْءَلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ

النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ) (البقرة : 188)

ความว่า : “และพวกเจ้าจงอย่ากินทรัพย์สินสมบัติของพวกเจ้า ระหว่าง

พวกเจ้าโดยมิชอบและจงอย่าจำยอมให้แก่ผู้พิพากษาเพื่อที่พวกเจ้า

จะได้กินส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น ด้วยการกระทำสิ่ง
ที่เป็นบาป ทั้งๆ ที่พวกเขารู้กันอยู่“ (อัลบะเกาะเราะฮ์ :188)

โองการอัลกุรอานข้างต้นได้บ่งชี้ว่า ห้ามกินทรัพย์สินของผู้อื่นโดยทางที่มีชอบ และห้าม
จ่ายสินบนให้กับผู้พิพากษา เพื่อทำให้สิ่งหะรอมกลับกลายเป็นสิ่งหะلالโดยเอาสิ่งต้องห้ามมา
แปรเปลี่ยนสภาพและชื่อเพื่อให้เป็นสิ่งที่อนุมัติ เพราะผู้พิพากษามีหน้าที่ตัดสินตามข้อเท็จจริงที่
ปรากฏเท่านั้น เขาไม่สามารถแปรเปลี่ยนสภาพหุกุมจากหะรอมเป็นหะلالได้ (Ibn Kathir,; 1999
:1/521)

1.3.2 อัลหะดีษที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาอัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอม พบว่ามี
หะดีษจำนวนมากที่กล่าวถึงเรื่องนี้ ท่านเราะฮ์ลุล (ﷺ) ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากซึ่งผู้วิจัยจะยก
มาบางหะดีษ ดังหะดีษของท่านเราะฮ์ลุล (ﷺ) บทหนึ่งที่ว่า จากอบูฮุรัยเราะฮ์ (رضي الله عنه)⁸ จากท่านเราะฮ์ลุล
(ﷺ) กล่าวว่า :

((أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ

الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ: (يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا)

وقال: (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّوْا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ). ثم ذكر الرجل يطيل

السفر، أشعث أغبر، يمد يديه إلى السماء، يا رب يا رب، ومطعمه حرام ومشربه

حرام، وملبسه حرام، وغُدِّي بالحرام، فإني يستجاب لذلك))

ความว่า: “แท้จริง อัลลอฮ์นั้นทรงดี ไม่ทรงรับสิ่งใดๆ นอกจากสิ่ง
ที่ดี และแท้จริงอัลลอฮ์ทรงสั่งใช้บรรดาศรัทธาชนในสิ่งเดียวกันกับ
ที่พระองค์ได้ทรงสั่งใช้บรรดาเราะฮ์ลุล พระองค์ตรัสว่า:

(يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوْا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ)

⁸ อับดุลเราะฮ์มาน บิน ศ็อคร อัดเคาะลีย์ รู้จักในนามอบูฮุรัยเราะฮ์ รับฮิตลามในปี ฮ.ศ. ที่ 9 เป็นเศาะหาบะฮ์ผู้ใกล้ชิดและเป็นที่รักของ
ท่านเราะฮ์ลุล (ﷺ) นับเป็นเศาะหาบะฮ์ที่จดจำหะดีษไว้มากที่สุดถึง 5,374 หะดีษ เสียชีวิตที่เมืองมะดีนะฮ์ปี ฮ.ศ. ที่ 57 และฝังที่สุสาน
อัลบะกีย (al-Dhahabi, 1992:2/469, Ibn al-Jazariy, n.d.:1/700)

“โอ้บรรดาเราะสุลเอ๋ย เจ้าจงบริ โภคแต่สิ่งที่ดีๆ และจงประกอบแต่ความดีเถิด” และตรัสอีกว่า :

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ)

“โอ้บรรดาผู้ที่ศรัทธาเอ๋ย สูเจ้าจงบริ โภคแต่สิ่งที่ดีๆ จากสิ่งที่เราประทานเป็นเครื่องยังชีพแก่สูเจ้าเถิด” หลังจากนั้นท่านเราะสุล (ﷺ) ได้เล่าถึงชายคนหนึ่งเดินทางเป็นระยะเวลา ยาวนาน จนผมเผ้ายุ่งเหยิง คละเคล้าไปด้วยฝุ่น เขายื่นมือทั้งสองสู่ท้องฟ้า พลางวิงวอนว่า “โอ้พระผู้อภิบาลของข้า! โอ้พระผู้อภิบาลของข้า ในขณะที่อาหารที่เขabri โภคนั้นหะรอม เครื่องดื่มที่เขาดื่มนั้นหะรอม เครื่องนุ่งห่มที่เขาสวมใส่นั้นหะรอม และยังชีพอยู่ด้วยกับสิ่งหะรอมอย่างนี้แล้วคุณอาห์ของเขาจะถูกตอบรับได้อย่างไร (บันทึกโดย Muslim,n.d:2393, al-Tirmidhiy,n.d. :2989) (อายะฮ์ที่หนึ่ง อัลมูมิ นูน:51 อายะฮ์ที่สอง อัลบะเกาะเราะฮ์ :172)

หะดีษดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าอัลลอฮ์ (ﷻ) นั้นดีไม่ทรงรับสิ่งใดนอกจากสิ่งที่ดีๆและอัลลอฮ์ (ﷻ) ได้ทรงกำชับผู้ศรัทธาเช่นเดียวกันทรงกำชับบรรดาเราะสุลให้บริ โภคเฉพาะสิ่งที่ดีๆและจงกระทำการดีเพราะอัลลอฮ์(ﷻ)ไม่ทรงยอมรับการทำงานและคุณอาห์ของบุคคลที่อุป โภคบริ โภคสิ่งหะรอม (al-Mubarakfuriy,1963:8/334)

ท่านอับดุลลอฮ์ บิน อัมรฺ(رضي الله عنه) ได้กล่าวว่า:

((لعن رسول الله صلى الله عليه وسلم الراشي والمرتشي))

ความว่า: “เราะสุล (ﷺ) ทรงประณาม(สาปแช่ง) ผู้ที่กินสินบน และผู้ที่ติดสินบน“ (บันทึก โดย Abu Daud,n.d.:3580 ,al-Tirmidhiy,n.d.: 1336)

⁹ อับดุลลอฮ์ บิน อัมรฺ บิน อัลอาศ เฝ้าอัลสะหะหะมียุ รับอิสลามก่อนบิดาของเขา เป็นเศาะหาบะฮ์ที่มีความรู้คนหนึ่งจนเราะสุล (ﷺ) อนุญาตให้เป็นผู้จดบันทึกงานของท่าน ได้เข้าร่วมสงครามกับท่านเราะสุล (ﷺ) หลายครั้ง ในสงครามยรมุกเป็นบุคคลที่รับตรงต่อจากบิดา อยู่ฝ่ายมูอาวิยะฮ์ในสงครามอูฐ และถูกแต่งตั้งเป็นข้าหลวงเมืองกูพะฮะฮะฮะหนึ่ง เสียชีวิตในปี.ศ.ที่65(al-Jazariy,n.d.:1/657)

หะดีษดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า เราะฮูล (ﷺ) ทรงสาปแช่งทั้งผู้ที่กินสินบน และ ผู้ที่ติดสินบน (Abadiy,1994:9/359)

ท่านญาบิร (رضي الله عنه)¹⁰ ได้กล่าวว่่า :

((لعن رسول الله صلى الله عليه وسلم آكل الربا، وموكله، وكاتبه، وشاهديه، وقال: هم سواء))

ความว่่า: “เราะฮูล (ﷺ) ทรงสาปแช่งผู้กินริบาอู ผู้ให้(ผู้อื่น)กินริบาอู ผู้บันทึก และผู้เป็นสักขีพยาน(ในสัญญาที่มีริบาอู) ทั้งปวง เหมือนกัน “(บันทึก โดย Muslim,n.d.: 4177)

หะดีษดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็่นว่่าริบาอูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบริบาอูในหลักการอิสลามนั้น เป็นสิ่งต้องห้ามและไม่อนุมุติให้กระทำโดยเด็ดขาด ซึ่งถือเป็นกะบิเราะฮฺ(บาปใหญ่) ผู้กระทำต้องถูกสาปแช่งและจะถูกกลงโทษในอาคิเราะฮฺอย่างเจ็บปวด นั้นเป็นเพียงพฤติกรรมทางดอกเบี้ยส่วนบุคคล ส่วนในสังคมที่ตั้งอยู่บนรากเงาและมูลฐานแห่งดอกเบี้ยล้วนๆ ผู้คนในสังคมนั้น ก็จะถูกสาปแช่ง ทุกคนต้องเผชิญกับการต่อต้านจากอัลลอฮฺ(ﷻ) และถูกสาปแช่งจากพระองค์อย่างไม่มีข้อโต้แย้งใดๆทั้งสิ้น

1.3.3 เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เรื่องการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินหะรอมภายใต้สุร่าที่ดำเนินการโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) นับว่่าเป็นเรื่องใหม่ที่สังคมปัจจุบันกำลังให้ความสนใจเป็นพิเศษและกำลังหาคำตอบที่ชัดเจนจากบรรดานักวิชาการมุสลิม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามความประสงค์และเจตนารมณ์ของอิสลาม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยดังต่อไปนี้

¹⁰ ญาบิร บินอัลดิลลาฮฺ เฝ่า อัลคอซรอจญฺ ทระกูล อัสสะละมีเย ฉาฮา ออบูอับดุลลาฮฺรับอิสลามก่อนฮิจเราะฮฺ ในบัยอะฮฺ อัลอุกบะฮฺท่านอยู่ร่วมกับบิดาด้วยขณะที่ยังเยาว์วัย(al-Jazariy,n.d.:1/162)

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

(1) อับดุลบักด อัดกอสิม บิน สัลลาม (Abu 'Ubaid al-Qasim bin Sallam) ในหนังสือ “อัลอัมวาล”(al-Amwal) หน้าที่ 126-127 ตีพิมพ์ เมื่อปี ค.ศ.1989 มีการแจ้งข่าวแก่ อุมร์ บินอัลค็อฎฎี ออบ (رضي الله عنه) ว่า แท้จริงมีบุคคลที่เรียกเรื่องเก็บค่าคุ้มครองโดยเป็นสุกร บิลาลได้ลุกขึ้นและสาธิตว่า: จริงๆครับ พวกเขากำลังกระทำอยู่ อุมร์ตอบว่า: พวกเขาอย่าทำอย่างนั้น แต่ให้พวกเขาจัดการขายเสียก่อน. ในรายงานอื่นกล่าวว่า: บิลาลได้กล่าวแก่ท่านอุมร์ว่า: แท้จริงเจ้าหน้าที่ของท่านได้เรียกเก็บเคาะรอจญ (ภาษีที่ดิน) จากผู้ที่มีโซมุสลิมที่เป็นประชากรในรัฐอิสลาม โดยเป็นสุราและสุกร อุมร์ตอบว่า: พวกท่านอย่าเรียกเก็บจากเขาอย่างนั้น แต่ให้เขาเหล่านั้นจัดการขายเสียก่อน แล้วพวกท่านก็เรียกเก็บจากราคาของมัน ท่านอับดุลบักด อธิบายเหตุการณ์นี้ว่า: หมายความว่าในสมัยนั้นได้เกิดเหตุการณ์โดยที่มุสลิมได้เรียกเก็บภาษีค่าคุ้มครองและภาษีที่ดินจากผู้ที่มีโซมุสลิมที่เป็นพลเมืองของรัฐอิสลาม โดยเป็นสุราและสุกร หลังจากนั้นจึงจัดการขายและเอามาเป็นค่าคุ้มครองและภาษีที่ดิน ซึ่งเป็นสิ่งที่บิลาลได้คัดค้านและอุมร์ได้ห้ามปราม แต่อุมร์ได้เห็นชอบให้เก็บมูลค่าที่เป็นเงินหลังจากที่เขาเหล่านั้นได้จัดการขายเรียบร้อยแล้ว เพราะสุราและสุกรเป็นสินค้าที่ชอบธรรมระหว่างผู้ที่มีโซมุสลิมด้วยกัน และไม่ใช่อินค้าที่ชอบธรรมของมุสลิม ที่จะเอามาเป็นสินค้าขาย

(2) อัลกะมาล บิน อัลฮุมาม (al-Kamal bin al-Humam) ในหนังสือ “ฟัตฮุ อัล-เกาะดีรุ อะลา อัล-ฮิดายะฮุ”(Fath al-Qadir ala al-Hidayah) เล่มที่ 7 หน้าที่ 251 ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีได้เป็นมุสลิมสามารถปฏิบัติกิจต่างๆที่เป็นมุอามะลาตหรืออื่นๆได้ตามที่เห็นว่าชอบธรรมในรัฐของตนเองโดยที่มิต้องอยู่ในกฎหมายอิสลาม เป็นความเห็นที่พ้องกันของนักกฎหมายอิสลาม

(3) อัลกะसानีย อะลาอุดดีน (al-Kasaniy 'Ala 'uddin) ในหนังสือ “บะดาอิอ อัลเศาะนาอิอ”(Bada'i al-Sana'i) เล่มที่ 15 หน้าที่ 409 ได้กล่าวไว้ว่า กฎหมายอิสลามไม่สามารถใช้บังคับกับผู้ที่มีโซมุสลิมที่อยู่ในรัฐที่ปกครองด้วยกฎหมายของพวกเขา(รัฐที่มีโซรัฐอิสลาม) ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เป็นความชอบธรรมตามกฎหมายของพวกเขา ถือว่าถูกต้อง ถึงแม้จะขัดกับกฎหมายอิสลามก็ตาม

(4) อิหม่ามมาลิก (Malik) ในหนังสือ “อัลมุดะวะนะฮฺ” (al-Mudawanah) เล่มที่ 15 หน้า 497 ได้กล่าวเกี่ยวกับ มุสลิมที่อยู่ในรัฐที่มีใช้รัฐอิสลามว่า ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอิสลาม ข้อกฎหมายที่มีอยู่ในอัลกุรอานและสุนนะฮฺ ได้มีความครอบคลุม บังคับใช้กับมุสลิมที่อาศัยอยู่ในรัฐที่มีใช้รัฐอิสลาม โดยมิได้เจาะจงกับมุสลิมที่อยู่ในรัฐอิสลามเท่านั้น ฉะนั้นมุสลิมจำเป็นต้องครองตนอยู่ในกรอบของกฎหมายอิสลามในทุกยุคทุกสมัย และทุกสถานที่โดยมิได้แตกต่างทางปฏิบัติ

(5) อิหม่ามอัลฆะซาลียฺ (al-Ghazaliy) ในหนังสือ “อิหฺยาอฺอูลุมอัลดีน” (Ihya ‘ulum la-Din) เล่มที่ 2 หน้า 163-164 ตีพิมพ์ เมื่อปี ค.ศ. 2000 ได้กล่าวเกี่ยวกับ กรณีผู้ครอบครองทรัพย์สินที่หะรอมจะสารภาพผิด(เตาบัต)ต่ออัลลอฮฺเพื่อให้หลุดพ้นจากการครอบครองทรัพย์สินหะรอม แต่ไม่ทราบเจ้าทรัพย์ วิธีการคือ ต้องบริจาคให้กับสาธารณประโยชน์ของมุสลิมทั่วไป เช่น สร้างสะพาน สร้างที่พักอาศัยสำหรับผู้ขัดสน และผู้ที่ทำงานในหนทางของอัลลอฮฺ สร้างมัสยิด ซ่อมแซมถนนสายไปทางเมืองมักกะฮฺ และอื่นๆสิ่งที่เป็นสาธารณประโยชน์ของมุสลิมทั่วไป หรือบริจาคให้กับคนยากจน

(6) อิบน์อัลกัอฺยิม อัลญะฮิยะฮฺ (Ibn al-Qaiyim al-Juziyah) ในหนังสือ “อะหฺกามุลอะฮฺลุลอะฮฺมัดฮิมมะฮฺ” (Ahkam Ahlu al-Dhimmah) เล่มที่ 3 หน้า 53-56 ตีพิมพ์ เมื่อปี ค.ศ. 2002 ได้อ้างคำกล่าวของ ยะอฺกูบ บินบักดานว่า : ท่านได้ถามท่านอิหม่ามอะหมัด อิบน์ฮัมบัล ถึงสุกรและสุราของผู้ที่มีใช้มุสลิมที่อยู่ในอาณาจักรของอิสลาม ท่านอิหม่ามอะหมัด อิบน์ฮัมบัล ตอบว่า “เจ้าอย่าฆ่าสุกรของพวกเขา เพราะพวกเขาทรงสิทธิในพันธะสัญญา และจงอย่าริบเอาสุราและสุกรจากพวกเขา เพราะพวกเขาทรงสิทธิที่จะทำการซื้อขายระหว่างพวกเขา เมื่อพวกเขาเหล่านั้น (ผู้ที่มีใช้มุสลิม) ได้ชำระค่าต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของพวกเขา จะเป็นภาษีส่วนตัว (ภาษีคຸ້ມครอง) ภาษีที่ดิน ค่าปรับ (สินไหม) จำหน้ หรืออื่นๆ ที่มาจากสิ่งต้องห้ามในระบบกฎหมายของเรา (มุสลิม) แต่ของพวกเขาไม่ได้ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้าม เช่น สุรา สุกร ถือว่าเป็นสิ่งอนุมัติสำหรับเราที่จะได้รับจากเขาเหล่านั้น นี่คืบทศนะของอิหม่ามอะหมัด และนักกฎหมายอิสลามท่านอื่นๆ ที่เป็นชาวสะลัฟ แท้จริงบรรดาผู้ที่มีใช้มุสลิม เมื่อได้ทำการซื้อขายสิ่งเหล่านั้น (สุรา ,สุกร) ระหว่างพวกเขาแล้ว ถือว่าพวกเขาได้ดำเนินธุรกรรม บนพื้นฐานในสิ่งที่พวกเขาเห็นว่าเป็นสินค้า และเป็นมูลค่าที่ชอบธรรม และในเมื่อเรารับมูลค่าจากพวกเขา ก็ถือว่าชอบธรรม ”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(1) อับดุลอะซีซ บิน มับรูก (Abd al-Aziz bin Mabruk) ได้กล่าวเกี่ยวกับมูอามาละลาตผู้ที่มีโชมุสลิมในงานวิจัย “อิกติลาฟุด-ดาไรนุวะอะซารุฮู ฟิอะหุกาม อัลชัรียะฮฺ “ (Ikhtilafu al-Darain wa Asaruhu fi al - Ahkam al-Shari‘ah) เล่มที่ 1 หน้าที่ 327-328 ตีพิมพ์ เมื่อปี พ.ศ. 1424 ว่า และหากพวกเขาอยู่ในรัฐที่มีโชรัฐอิสลาม แน่นอน สิ่งเหล่านั้นก็เป็นสิ่งที่มีความชอบธรรมสำหรับพวกเขาในเชิงกฎหมายขึ้นมาอีก เพราะพวกเขามีต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ของกฎหมายอิสลาม ซึ่งมีความเห็นพ้องกันของนักกฎหมายอิสลามว่า การทำธุรกรรมต่างๆ เช่น การซื้อขาย การเก็บภาษี เป็นต้น หรือการทำนิติกรรมสัญญา เช่น การแต่งงาน เป็นต้น ระหว่างผู้ที่มีโชมุสลิมด้วยกันในรัฐของเขา ไม่สามารถนำกฎหมายอิสลามมาเป็นบรรทัดฐานได้ และกฎหมายอิสลามให้การยอมรับว่าการกระทำของพวกเขาในสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น เป็นสิ่งชอบธรรม トラบใดที่การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่กฎหมายในสังคมของพวกเขายอมรับว่าถูกต้อง ไม่ผิดกฎหมายของประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งที่นักกฎหมายอิสลามมีความเห็นพ้องกันในประเด็นนี้

(2) อับบาส อะหมัดมุหัมมัด อัลบาช (‘Abbas Ahmad Muhammad al-Baz) ในงานวิจัยเรื่อง “อะหุกามอัลมาล อัลหะรอมวะฎะอะ วา บิฎอัลอินตีฟาอฺ วะอัลตะศรุฟบีฮิ ฟิอัลฟิฮฺอัลอิสลามียฺ” (Ah-Kam al-Mal al-Haram Wadawabid al-Intif'a wa al-Tasarufbihi fi al-Fiqh al-Islamiy) ในหน้าที่ 27-66, 227-329 ตีพิมพ์ เมื่อปี ค.ศ. 1998 ได้กล่าวถึง ความหมายของทรัพย์สินตามทัศนะสายสำนักทั้งสี่ ทรัพย์สินหะรอม ประเภทของทรัพย์สินหะรอม สาเหตุการได้มาทรัพย์สินหะรอม การครอบครองทรัพย์สินหะรอม ตลอดจนหุก่มหรือข้อกำหนดของการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่หะรอมของแต่ละประเภท นอกจากนี้ท่านยังได้นำเสนอ ทัศนะของบรรดานักกฎหมายอิสลาม หลักฐาน ข้อตัดสิน ทัศนะที่มีน้ำหนักและถูกคัดสรรในความเห็นของท่าน และข้อวินิจฉัยต่างๆ ของนักกฎหมายอิสลาม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหะรอมของแต่ละประเภท

(3) อับดุลอะซีซ บิน อุมร์ อัลเคาะตีบ (Abd al-Aziz Bin ‘Umar al-Khatib) กับงานวิจัย “อัลมาล อัลหะรอม ตัมลิกุฮฺ วัตตะฮัลลุลมินฮฺ” (al-Mal al-Haram Tamlikuh wa al-Tahalul Minh) ในหน้าที่ 8-29 ท่านได้กล่าวถึง หัวข้อหรือหุก่ม ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหะรอม ของแต่ละประเภท พอสรุปได้ดังนี้

1. ทรัพย์สินหะรอม สิ่งที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องตามแนวทางบทบัญญัติของอิสลาม

2. ทรัพย์สินหะรอมไม่ได้อยู่ในการครอบครองของผู้ใด
3. การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหะรอม
4. การละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นการเอาตัดคือต้องนำทรัพย์สินคืนเจ้าทรัพย์กรณีทราบเจ้าทรัพย์ถ้าหากไม่ทราบเจ้าทรัพย์ ต้องบริจาคให้กับผู้ที่สมควรที่จะได้รับ

(4) อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย (Ismail Lutfi Japakiya) ในงานวิจัยของท่านเรื่อง “อิกติลาฟุดคาไรนุ วะอะษะรุสฺ ฟืออะหุกาม อัลมุนะกะหาต วา อัลมูอะมาลาต” (Ikhtilaf al-Darain wa Asaruhu fi al-Ahkam al-Munakahat wa al-Mu‘amalat) เล่มที่ 1 หน้า 72-74 พิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1998 ได้กล่าวเกี่ยวกับ ความแตกต่างของข้อกำหนดหรือหุก่ม ที่ว่าด้วยเหตุของความแตกต่างของรัฐ หากพิจารณาถึงรัฐที่มีอำนาจทางการปกครอง และมีกฎหมายบังคับตามทัศนะอิสลามก็สามารถแบ่งรัฐออกเป็นสามประเภท

1. รัฐอิสลาม ในรูปธรรมและนามธรรม คือรัฐที่มี 2 องค์ประกอบสำคัญ คือ ก. ใช้กฎหมายอิสลามทั้งระบบในการปกครอง ข. อำนาจการปกครองอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองมุสลิม
2. รัฐอิสลามโดยนามธรรม คือรัฐที่กฎหมายและอำนาจทางปกครองอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ที่มีใช้มุสลิม แต่ว่ามุสลิมสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้โดยเปิดเผยและใช้กฎหมายอิสลามในบางกรณีซึ่งรัฐดังกล่าวถือว่าเป็นรัฐอิสลามโดยนามธรรมด้วยสาเหตุการสามารถใช้กฎหมายอิสลามในบางกรณีโดยทั่วไปอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ที่มีใช้มุสลิมจึงเป็นที่มาของขนานนามว่ารัฐอิสลามโดยนามธรรม ซึ่งมีอยู่ใน 3 รูปแบบด้วยกัน

2.1 รัฐที่ปกครองโดยผู้ที่มีใช้มุสลิมโดยดั้งเดิม แต่เปิดโอกาสให้กับมุสลิม ซึ่งเป็นพลเมืองของรัฐได้ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเปิดเผย เช่น ละหมาด การถือศีลอด การบริจาค ซะกาต การทำนิกะหฺ เตาะลาก์ แบ่งมรดก เป็นต้น ท่านมาวีร์ดียีได้กล่าวมีความว่า: “เมื่อใดหากสามารถปฏิบัติศาสนกิจในรัฐของผู้ที่มีใช้มุสลิมได้แล้ว ก็สามารถถือได้ว่ารัฐนั้นคือรัฐอิสลาม”

2.2 รัฐที่ปกครองโดยมุสลิม แต่ถูกรวบอยู่ภายใต้อำนาจของผู้ที่มีใช้มุสลิม มุสลิมสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเปิดเผย และสามารถใช้อกฎหมายอิสลามในบางกรณี

2.3 รัฐที่ปกครองโดยอูตริซัน (ผู้ที่ออกจากแนวที่ถูกต้อง) แต่เปิดโอกาสให้กับมุสลิมทั่วไปสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้ และสามารถใช้อกฎหมายครอบครัว กฎหมายมรดกได้

3. รัฐคู่ศึกโดยรูปธรรมหรือนามธรรม คือรัฐที่ปกครองโดยผู้ที่มีใช้มุสลิม โดยใช้กฎหมายของผู้ที่มีใช้มุสลิม และมุสลิมไม่สามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเปิดเผย โดยมี 2 ประเภท

1. รัฐคู่ศึกที่ไม่มีสนธิสัญญาสงบศึกกับรัฐอิสลาม
2. รัฐคู่ศึกที่มีสนธิสัญญาสงบศึกกับรัฐอิสลาม

(5) มะรอนิง ซาแลมิง (Maroning Salaming) ในเอกสารประกอบการสัมมนาทาง
 ษะรีอะฮ์ของท่าน เรื่อง“การใช้กาหีบาปเป็นข้อผ่อนปรนหรือ โอกาสของสังคม”(Kanchai Pasi bab
 Pinkan Ponprun Re Okad Tang Sangkom) จัดโดยคณะนักศึกษเอกษะรีอะฮ์ วิทยาลัยอิสลามยะลา ณ
 ห้องประชุมใหญ่ คณะอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี วันเสาร์ที่10 กันยายน
 2548 ในหน้าที่ 2-3 ท่านได้กล่าวเกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม การเมือง การปกครอง และกฎหมาย
 ของประเทศไทยว่า: การเมือง การปกครองของประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากยุโรปซึ่งเป็น
 การเมืองแบบประชาธิปไตยที่ประชาชนมีสิทธิร่วมในการกำหนดทิศทางการเมือง แต่อยู่ในรูปแบบ
 ของการปกครองแบบ เซคูล่า (Secular) โดยแยกศาสนจักรออกจากอาณาจักร การปกครองเป็น
 อำนาจของฝ่ายบริหาร โดยผ่านกระบวนการนิติบัญญัติในรัฐสภา โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 ของประเทศ

ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไทยให้สิทธิกับทุกศาสนาสามารถดำเนินการ
 ปฏิบัติตามลัทธิ ความเชื่อตามศาสนาของตนได้ก็ตามแต่ก็ยังอยู่ในกรอบและขอบเขตที่กำหนดโดย
 กฎหมายอยู่และด้วยสาเหตุการปกครองที่อยู่บนพื้นฐานการแยกศาสนจักรออกจากอาณาจักร
 ฉะนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่า กฎหมายหลายๆอย่างที่ออกโดยฝ่ายนิติบัญญัติและผ่านความเห็นชอบ
 โดยรัฐสภาออกมาเป็นกฎหมาย ขัดแย้งกับศีลธรรมและข้อกำหนดของศาสนาต่างๆ เช่น กฎหมาย
 เกี่ยวกับสุราซึ่งสุราหรือเหล้าเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับทุกศาสนาไม่ว่าจะเป็นศาสนาอิสลาม คริสต์
 หรือศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวถือว่าถูกต้อง
 ตามระบอบการปกครองของประเทศที่ทุกคนต้องยอมรับ และปฏิบัติตาม โดยยินยอมหรือไม่ก็ตาม
 และครอบคลุมกับประชากรของทุกศาสนาโดยอาจจะมีข้อยกเว้นในบางกรณี

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.4.1 เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหะรอมตามบทบัญญัติกฎหมายอิสลาม

1.4.2 เพื่อวิเคราะห์ทัศนะนักกฎหมายอิสลามต่อการ ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินหะรอม

1.4.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ทัศนะนักกฎหมายอิสลามต่อการ ใช้ประโยชน์จากบที่ที่ได้มา

จากกาหีสุราที่ดำเนินการ โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ
 แผนงานสร้างเสริมสุขภาพะมุสลิมไทย (สสม.)

1.5 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1.5.1 สามารถรู้ถึงนิยาม”การใช้ประโยชน์”ในกฎหมายอิสลาม

1.5.2 สามารถรู้ถึงคำนิยามของ”ทรัพย์สินหะรอม”ในกฎหมายอิสลาม

1.5.3 สามารถรู้คำตอบเกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมายอิสลามในการใช้ประโยชน์จาก

ทรัพย์สินหะรอม

1.5.4 สามารถรู้คำตอบเกี่ยวกับทัศนะนักกฎหมายอิสลามในการใช้ประโยชน์จาก

ทรัพย์สินหะรอม

1.5.5 สามารถรู้คำตอบเกี่ยวกับทัศนะนักกฎหมายอิสลามในการใช้ประโยชน์จากภาษีสุราซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) และแผนงานสร้างเสริมสุขภาพะมุสลิมไทย (สสม.)

1.5.6 สามารถนำเสนอแนวปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่หะรอมตามกฎหมายอิสลาม

1.5.7 เป็นเอกสารทางวิชาการแก่ผู้สนใจในเรื่องนี้และเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การใช้ประโยชน์ของมุสลิมในประเทศไทยจากงบประมาณสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)ตามทัศนะนักกฎหมายอิสลาม”ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินหะรอม พร้อมทั้งศึกษาข้อกำหนดหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินหะรอมจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และทัศนะของบรรดานักกฎหมายอิสลามซึ่งเป็นเอกสาร ตำราปฐมภูมิ ทุศยภูมิ และศึกษาจากเอกสารของบรรดานักกฎหมายอิสลามร่วมสมัยที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับ การใช้ประโยชน์ทรัพย์สินหะรอม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกนำเสนอเฉพาะข้อกำหนดหรือกลุ่มตามทัศนะนักกฎหมาย

อิสลามที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากบงกษาศูเราะ ที่ดำเนินการโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ที่มีการถกเถียงกันในยุคสมัยปัจจุบันว่าเป็นที่อนุมัติหรือเป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับมุสลิมในประเทศไทย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การใช้ประโยชน์ หมายถึง การใช้ประโยชน์จากบงกษาศูเราะในกิจกรรมต่างๆของมุสลิมในประเทศไทย

มุสลิมในประเทศไทย หมายถึง พลเมืองไทยที่มีสัญชาติไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม

งบสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) หมายถึง งบจากบงกษาศูเราะ

นักกฎหมายอิสลาม หมายถึง นักปราชญ์สี่สำนัก

บทบัญญัติอิสลาม หมายถึง ทั่วมทอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านนบี(ﷺ)

ข้อกฎหมายอิสลาม หมายถึง ข้อตัดสิน(หุก่ม)ตามคำวินิจฉัยของบรรดานักปราชญ์

ประเทศมุสลิม หมายถึง ประเทศที่พลเมืองส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม

ประเทศมิใช่มุสลิม หมายถึง ประเทศที่พลเมืองส่วนใหญ่ไม่ได้ นับถือศาสนาอิสลาม

อุลามาอู หมายถึง ปราชญ์หรือนักวิชาการมุสลิม

มูอามะลาต หมายถึง กฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นิกาหุ หมายถึง การแต่งงาน

เตาะลาคุ หมายถึง การหย่าร้าง

กียาส หมายถึง การผนวกสิ่งไม่มีตัวบทกำหนดบทบัญญัติกับสิ่งที่มีตัวบท โดยที่ทั้งสองมีสาเหตุเหมือนกัน

บิน หมายถึง บุตรชาย โดยตามธรรมเนียมของชาวมุสลิมจะนิยมกล่าวชื่อบิดาหลังชื่อตัวบุคคล เช่น ฮานีฟ บิน ยูซุฟ หมายถึง ฮานีฟ บุตรชาย ยูซุฟ ส่วนบุตรหญิงจะใช้คำว่า “บินตุ” เช่น ฮัฟเศาะฮุ บินตุ อุมร์ หมายถึง ฮัฟเศาะฮุ บุตรหญิง อุมร์ เป็นต้น
อิบनु หมายถึง บุตรชาย เป็นคำแทน บินในกรณีทีกล่าวเพียงชื่อบิดาโดยไม่ได้กล่าวชื่อตัว เช่น อิบนุยูซุฟ ส่วนบุตรหญิงจะใช้คำว่า “อิบนะตุ” เช่น อิบนะตุอุมร์ เป็นต้น

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาและนำเสนอข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีข้อตกลงดังนี้

1. การปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทยผู้วิจัยจะใช้อักษรที่เทียบโดยวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. การแปลความหมายโองการอัลกุรอานเป็นภาษาไทยผู้วิจัยจะยึดหลักพระมหาคำกัรอัลกุรอานพร้อมความหมายของสมาคมศิษย์ก่าอาหรับ ซึ่งจัดพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์ฟาฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมะดีนะฮ์ ฮ.ศ. 1419

3. การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้วิธีการอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-Date) โดยจะระบุชื่อผู้แต่งปีที่พิมพ์เลขเล่ม (ถ้ามี) และทับด้วยเลขหน้าใช้อ้างอิงในเครื่องหมายวงเล็บ(....) เอกสารและตำราวิจัยต่างๆที่เป็นภาษาต่างประเทศผู้วิจัยจะอ้างโดยเขียนเป็นภาษาอังกฤษ เช่น (Ibn Kathir, 1993 : 3/253) แต่ถ้าหากเป็นการสรุปย่อหรือเขียนอธิบายตามความเข้าใจของผู้วิจัยเอง ผู้วิจัยจะใช้วิธีการอ้างอิงแบบนามปีใช้วงเล็บกำกับ โดยใช้คำว่า “ดู” นำหน้า เช่น (ดู Ibn Kathir, 1995 : 10 - 20) เป็นต้น

4. การอ้างอิงอัลกุรอาน จะระบุอายะฮ์ในวงเล็บอัลกุรอาน (...) ส่วนชื่อสูเราะฮ์และเลขอายะฮ์จะระบุไว้ในวงเล็บธรรมดาทั่วไป

5. การอ้างอิงหะดีษ ผู้วิจัยจะเขียนด้วยบทหะดีษในวงเล็บคู่ คือ ((....)) และจะระบุรายชื่อผู้บันทึกเป็นภาษาอังกฤษ ตามด้วยปีที่พิมพ์และหมายเลขหะดีษกำกับอยู่ในวงเล็บ เช่น (บันทึกโดย al-Bukhariy, 1987:123) และถ้าหากหะดีษไม่มีการกำกับหมายเลขผู้วิจัยจะอ้างเล่มหนังสือทับด้วยหมายเลขหน้าเช่น(al-Bukhariy, 1996:2/123)

6. ส่วนบุคคลสำคัญที่ได้กล่าวในวิจัยนี้ผู้วิจัยจะกล่าวประวัติโดยสังเขปด้วยการให้เชิงอรรถ จากนั้นอ้างอิงชื่อตำราที่คัดลอกประวัติในเครื่องหมายวงเล็บ(...) เพื่อเป็นการง่ายสำหรับผู้อ่านที่ต้องการหารายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลนั้นๆ ต่อไป

7. เกณฑ์การอ้างอิงทัศนะของปราชญ์กฎหมายอิสลาม ผู้วิจัยจะยึด 4 สำนัก¹¹ที่มีชื่อเสียงและแพร่หลายเป็นเกณฑ์ในการอ้างอิง

8. สัญลักษณ์ (ﷺ) อ่านว่า สุบหานะฮฺวะตะอะลา เป็นคำสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮฺ แปลว่า อัลลอฮฺผู้ทรงบริสุทธิและผู้ทรงสูงส่ง จะเขียนต่อท้ายในวงเล็บ เมื่อกล่าวถึงอัลลอฮฺทุกครั้ง เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวหลังจากนาม “อัลลอฮฺ”

9. สัญลักษณ์ (ﷺ) อ่านว่า ค็อลลัลลอฮฺ อะลัยฮิ วะสัลลัม เป็นคำสรรเสริญและดูอาแด่ท่านนบีมุหัมมัด แปลว่าขอให้อัลลอฮฺประทานพรและความสันติสภาพแด่ท่าน ซึ่งจะเขียนต่อท้ายในวงเล็บ เมื่อกล่าวถึงท่านท่านนบี ทุกครั้ง เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวหลังนามท่านนบีมุหัมมัด

10. สัญลักษณ์ (ﷺ) อ่านว่า เราะฎียัลลอฮฺ อันฮู แปลว่า ขออัลลอฮฺโปรดรับเขาไว้ในความเมตตาของพระองค์ ซึ่งจะต่อท้ายชื่อของเสาะหาบะฮฺทุกครั้งที่มีการเอ่ยนามถึงเป็นรายบุคคล และจะเขียนคำว่า (ﷺ) อ่านว่า เราะฎียัลลอฮฺอันฮูม แปลว่าขออัลลอฮฺโปรดรับเขาทั้งหลายไว้ในความเมตตาของพระองค์ ต่อท้ายเสาะหาบะฮฺที่มีมากกว่าสองคนขึ้นไป เป็นคำสุภาพที่มุสลิมใช้กล่าวหลังนามบรรดาเสาะหาบะฮฺผู้ร่วมชีวิตกับท่านนบีมุหัมมัด

11.(.....) วงเล็บเดียวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิงและการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

12. “.....” ัญญประกาศจะใช้สำหรับการแปลอัลกุรอาน อัลหะดีษ ชื่อหนังสือ

และคำพูดของอุลามาอฺ

13. การอธิบายเพิ่มเติมอื่นๆ จะอธิบายในเชิงอรรถ (Footnote)

¹¹ สำนักหมายถึงสำนักคิดเชิงกฎหมายในอิสลาม ซึ่งมีหลักการและกฎเกณฑ์เฉพาะของคนในการวินิจฉัยบทบัญญัติต่างๆที่เป็นข้อปฏิบัติของแต่ละสำนัก สำนักที่มีชื่อเสียงและแพร่หลายซึ่งเป็นที่ยอมรับได้แก่

- (1) สำนักอัลหะนะฟีเย เจ้าของสำนักคือ อิบูหะนะฟะฮฺหรือฮุซัยน บิน ซาบิต บุตรซุฎัย มีชีวิตอยู่ในช่วงปีศ.ศ.80-150 (al-Zuhailiy,1985:1/29)
- (2) สำนักอัลมาลิกีย เจ้าของสำนักคือ มาลิก บุตรอนัส บิน อับดุลอะมีร์ อัลอัศบะฮีย มีชีวิตอยู่ในช่วงปีศ.ศ.93-179 (al-Zuhailiy,1985:1/31)
- (3) สำนักอัชชาฟีอีย เจ้าของสำนักคือ มุฮัมมัด บิน อิดริส อัชชาฟีอีย มีชีวิตอยู่ในช่วงปีศ.ศ.150-204 (al-Zuhailiy,1985:1/35)
- (4) สำนักอัลหัมบะลีย เจ้าของสำนักคืออะหฺมัด บุตรหัมบัล บิน ฮิลาล บุตรอะซัด บุตรซุฎัย อัชชะบานีย มีชีวิตอยู่ในช่วงปีศ.ศ.164-241(al-Zuhailiy,1985:1/38)

14. รูปแบบการพิมพ์งานวิจัย ผู้วิจัยใช้คู่มือการเขียนและการพิมพ์วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.9 วิธีดำเนินการวิจัย

1.9.1 รูปแบบของการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อบัญญัติหรือหุก่มที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน หะรอม ตลอดจนทัศนคติของบรรดาอุละมาอ์ที่เกี่ยวข้องและใช้กรณีของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)เป็นกรณีศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่งคือ

(1) เอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) ประกอบด้วย

- คัมภีร์อัลกุรอาน อันได้แก่อายะฮ์ต่างๆที่ระบุถึงคำสั่งของอัลลอฮ์ (ﷻ) ที่ให้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายจงบริโภคละมั่งๆทั้งหลายที่เป็นปัจจัยยังชีพ รวมถึงอายะฮ์ที่กล่าวถึงการให้ห่างไกลจากสุราและโทษของสุราต่างๆ
- หนังสือหะดีษต่างๆที่ระบุถึงคำสอนของท่านเราะสูล (ﷺ) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะละและสิ่งที่จะหะรอม และหะดีษที่รายงานเกี่ยวกับโทษของการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่หะรอม ตลอดจนหะดีษที่ท่านเราะสูล(ﷺ) ในเรื่องเกี่ยวกับโทษของสุรา
- ปฐมตำราที่ประพันธ์เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอมของอุละมาอ์ทุกยุคทุกสมัย
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

(2) เอกสารทุติยภูมิ (Secondary Sources)

- ตำราที่เขียนเกี่ยวกับข้อกำหนดหรือหุก่มทรัพย์สินที่หะรอมที่เขียนสอดแทรกตามตำราฟิกฮ์ในมัซฮับต่างๆเช่นหนังสือ“อัลมััจญมูอ์”(al-Majmu‘u)ของท่าน อิหม่ามอัลนาวาวิย(al-Nawawiy)

- เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องหุก่มทรัพย์สินหะรอมของอุละมาอร่วมสมัย เช่น หนังสือชื่อ “อะหุกามอัลมาลอัลหะรอม วะฎะวาบิฎ อัลอินตีฟาอ วะอัลตะศรุฟิฮิ ฟิอัลฟิกฮุอัลอิสลามียุ” (Ah-Kam al-Mal al-Haram wa dawabid al-Intifa‘ wa al-Tasarufbihi fi al-Fikh al-Islamiy)ของท่านดร. อับบาสะหัมมัดมุหัมมัดอัล-บาช (al-Bas) และหนังสือ “อัลมาล อัลหะรอม ตัมลิกุสุ วัตตะฮัลลุลมินฮุ”(al-Mal al-Haram tamlikuhu wa al-Tahalul minhu)ของท่านดร. อับดุลอะซิซ บิน อุมร์ อัลคอดีบ (Abd al-Azizbin‘Umar al-Khatib)เป็นต้น
- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

1.9.2 ศึกษาความหมาย การใช้ประโยชน์ ทรัพย์สิน ทรัพย์สินหะรอม ประเภท

ทรัพย์สินหะรอมตามบทบัญญัติกฎหมายอิสลาม และหุก่มต่างๆที่เกี่ยวกับทรัพย์สินหะรอม

โดยมีวิธีการดังนี้

- 1- ให้นิยามและความหมายเชิงภาษาและเชิงวิชาการฟิกฮุ คำว่า “การใช้ประโยชน์”
- 2- ให้นิยามและความหมายทางวิชาการฟิกฮุคำว่า ทรัพย์สิน ทรัพย์สินหะรอมและประเภทของทรัพย์สินหะรอม
- 3- ศึกษาวิเคราะห์ข้อบัญญัติของอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอม โดยผู้วิจัยพยายามรวบรวมบทบัญญัติการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอมที่มีอยู่กระจัดกระจายมาจัดไว้เป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งนำเสนอทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ
- 4- ศึกษาหุก่มหรือข้อกำหนดของการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอมประเภทต่างๆ โดยผู้วิจัยพยายามรวบรวมข้อกำหนดบทบัญญัติการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่หะรอม ประเภทต่างๆตามแนวทางของอุละมาอร่วมทั้งนำเสนอทัศนะตลอดจนคำวินิจฉัยของอุละมาอูที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ

1.9.3 ศึกษาเกี่ยวกับทัศนะนักกฎหมายอิสลามเกี่ยวกับการเก็บภาษี แหล่งที่มารายได้ ภาษีบาป และการใช้ประโยชน์จากภาษีบาป

โดยมีวิธีการดังนี้

- 1- ศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องและประเภทของภาษีที่เก็บโดยรัฐบาลไทย
- 2- ศึกษาทัศนคติต่างๆของอุละมาอฺตลอดจนศึกษาหลักฐานอ้างอิงต่างๆของแต่ละทัศนะหรือแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเก็บภาษี
- 3- แยกข้อมูลต่างๆจากเอกสารตามหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยแล้วค้นหาข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กับหัวข้อย่อย
- 4- ค้นหาวิเคราะห์และรวบรวมข้อบัญญัติการใช้ประโยชน์จากภาษีพร้อมทั้งจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อต่างๆที่ได้กำหนด
- 5- ศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากภาษีบาปพร้อมทั้งจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ตามหัวข้อต่างๆที่ได้กำหนด
- 6- ให้ข้อสรุปตามหลักฐานที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีน้ำหนักมากที่สุดตามแนวทางและวิธีการของอุละมาอฺ

1.9.4 ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์กรที่รัฐบาลจัดสรรภาษีสุรา

โดยมีวิธีการดังนี้

- 1- ศึกษาการดำเนินการของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่เกี่ยวกับโครงการจากภาษีบาป ที่ให้ประโยชน์กับมุสลิม
- 2- ศึกษาการดำเนินการของแผนงานสร้างเสริมสุขภาพวะมุสลิมไทย(สสม.) ที่เกี่ยวกับโครงการจากภาษีบาป ที่ให้ประโยชน์กับมุสลิม
- 3- ศึกษาความแตกต่างของข้อกำหนด(หุก่ม)อันเนื่องมาจากสาเหตุความแตกต่างของรัฐ

- 4- ศึกษาสถานภาพของมุสลิมในประเทศไทย

1.9.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับทัศนะของอุละมาอฺ หลักฐานของบทบัญญัติอิสลาม เช่น อัลกุรอาน อัลหะดีษ และกียาส เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

